НОВА РАДА

Тимчасові умови передплати на 1918 рік.

на 9 міс.	на 8 міс.	на 7 міс.	на 6 міс.	на 5 міс.	на 4 міс.	на 3 міс.	на 2 міс.	на 1 міс.
—	—	—	—	—	—	18 р.	12 р.	6 р.

Передплата приймається тільки з 1-го числа кожного місяця. — За зміну адреси 50 коп. (при зміні докончe прикладати стару адресу).

На повертання авторам рукописів належить присилати марок, також на листовні відповіді, инакше відповіді друкуватимуться в „листувалні".

Адреса редакції й контори:
У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА, 22.

Телефон редакції 64—80. Почт. скринька № 372.

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМИЧНА Й ЛІТЕРАТУРНА.
Виходить що-дня, окрім понеділків і днів після великих свят.

Умови друкування оголошень:
На I сторінці: 2 карб. 25 коп.
На IV „ 1 „ 20 коп.
за 1 рядок з 1 шпальту за кожний раз.

Особам, що шукають праці за оголошення небільше як в 3 рядках в 1 мн. 1 руб. 20 коп. за 1 раз.

Контора відкрита від 10—6 год. дня.

Ціна окремого № у Києві 25 к.
В провінції і на вокзалах 25 к.

№ 48. Середа, 3 квітня (21 березня) 1918 року. № 48.

АРХІВНИЙ ПРИМІРНИК

Центральна наукова бібліотека АН України ім. В. І. Вернадського

Редакція „Нової Ради"

оповіщає українське громадянство що вчора 2-го квітня о 10-ій год. ранку помер український письменник

ІВАН СЕМЕНОВИЧ НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКИЙ.

ТРОЦЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ.
„УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕАТР".

Сьогодня 3-го квітня (21 березня) у середу: Дай серцю волю. 4-го БОНДАРІВНА. 5-го У ГАЙ-ХАН-БЕЯ 2) По ревізії. 3) Народні хорові співи. Готується до вистави ОБОРОНА БУШІ історична драма з часів Хмельницького. М. Старицького.

Олекс. ул. № 12. 2-й ГОРОДСЬКИЙ ТЕАТР Олекс. ул. № 12.
Український театр. Дирекція М. Садовського.

Сьогодня 3-го квітня 21 березня у середу: Ревизор, ком. на 5 д. 4-го ЗАЧАРОВАНЕ КОЛО, др. каз. на 5 д. 5-го Бенефіс Ар-та І. Овдієнка. ВІЙ, фан. оп. на 4 д. 6-го удруге ПОПИХАЧ, к. м. на 5 д.

Український Народній Кооперативний Банк
(Хрещ. 27)
УКРАЇНБАНК
приймає вклади й біжучі рахунки; германські марки по 50 коп. „ост-рублі" по 1 рублю і австрійські корони по 40 коп. 4—662—1

МАГАЗИН „КНИГА"
Театральна пл. уг. Володимирської № 8.
З суботи, прийом. передплата, оповістки і продаж примірн. газ. „Нової Ради". 5—0118—1

Накази

військовому міністерству Української Народньої Республіки.

27-го березня 1918 року.
Ч. 125.

(По управлінню військового перевозу).

З поступаючих заяв і скарг видно, що розруха на залізницях цілком залежить од невиконання військовими офіціяльними особами установлених правил, як при вимогах на перевіз, так і при самих перевозах.

Наказую для непохитного виконання:

1) Всі чини військового відомства, без винятку, маючи потребу відправити по залізницях або водяним шляхом команди людей, коней, або військові грузи, повинні звертатися за одержанням потрібного наряду для перевозу до відповідного завідуючого пересовуванням військ, а потім за роспорядженням до коменданта станції, пред'являючи йому потрібний проїздний документ.

2) Всі роспорядження комендантів залізничних станцій виконуються обов'язково.

3) Пряме звертання військових офіціяльних осіб з своїми вимогами до залізничної адміністрації категорично забороняється.

4) Позаяк на території України тимчасово мешкають германські і австрійські війська, на деяких станціях призначені ще коменданти германської влади, котрі являються тільки представниками сеї влади; ці коменданти призначені для розбору і вирішення питань в зв'язку з пересованням германських військ.

Сі представники з вимогами по перевозкам і одержанню складу потягів звертаються до належних комендантів залізничних участків, від котрих будуть одержані потрібні роспорядження залізничної адміністрації.

Призначення комендантів залізничних участків і станцій якими б то не було владами, чи то військовими, чи то громадськими, крім начальника військового перевозу України, категорично забороняю, і особи, котрі не виконують цього наказу, будуть притягнені до відповідальности аж до увільнення з посади і віддачі під суд.

Всіх комендантів залізничних участків і станцій, та инших агентів військового перевозу, призначених на посади не начальником військового перевозу, також не відповідних свойому призначенню по спеціяльности агентів військового пересовування, усувати з посад роспорядженням начальника військового перевозу України.

Всі місцеві військові начальники і громадянські влади повинні допомагати комендантам залізничних участків і станцій при виконанні ними службових обов'язків. Що до підпори порядку в полосі одчуження станцій залізниць, коменданти участків і станцій користуються правом комендантів міст, а коменданти ст. Київа, Одеси і Харькова—правами повітових комендантів. При виконуванні комендантами своїх спеціяльних обов'язків, ніякі військові і громадянські влади, крім їх прямих начальників, не можуть втручатись в їх компетенцію і давати вказівки.

Начальниками місцевих залог в випадку обертання до них за підмогою від комендантів участків і станцій за піддержкою порядку і охорони на станціях і в полосі одчуження залізниць, повинні негайно вживати відповідних заходів.

Підписав військовий міністр Жуковський.

Начальник канцелярії військового міністра Ковалевський.

27-го березня 1918 року.
Ч 130.

(По генеральному штабу).

До мого відома дійшло, що декотрі частини і установи перекладають і видають ріжні регламенти та установи чужоземних армій.

В головному управлінню генерального штабу мається спеціяльний відділ по устрію і службі військ, на обов'язку якого і лежить розроблення (видавання) усіх принятих для української армії регламентів установ, інструкцій і т.

Нікому не забороняється перекладати і видавати регламенти для особистого користування. Всім же військовим частинам і установам наказую надсилати екземпляри всіх виданих уже трудів по частині чужоземних регламентів, до головного управління генерального штабу в відділ устрію і служби військ.

Підписав; військовий міністр Жуковський,

З оригіналом згідно: начальник канцелярії військового міністерства
Ковалевський,

28-го березня 1918 р.
Ч. 132.

(По Генеральному Штабу).

Не дивлячись на мої накази від 5-го березня с. р. ч. 45, 46 та від 7-го березня с. р. ч. 59, а також телеграм від 10-го лютого с. р. ч. 4 та 5 на румунському фронті ще й досі лишається багато військових частин. Наказую начальникам недемобілізованих частин негайно і одночасно приступити до розформування їх.

В додаток наказів моїх од 5-го березня с. р. ч. 45, 46 і від 7-го березня ч. 59, а також телеграм ч. 4 та 5 від 10-го лютого с. р., пояснюю, що всі штаби, управи, установи і всі військові частини румунського та південно-західного фронтів, Київської та Одеської Військових Округів рахувати скасованими з 10-го лютого 1918 року; всі військові особи, а також ті, котрі працюють по обороні, з зазначеного часу лічаться усуненими з посади і увільненими від військової служби. Що торкається до тих, котрі залишились для проведення праці по демобілізації, то їм належить користуватись відповідними наказами; крім того, ця праця повинна обов'язково скінчитись в зазначені строки. Попереджаю, що ніяких одволікань в цьому відношенні не буде. Всі військові особи усовуються з посад наказами їх прямих начальників, а коли таких нема,—то відповідними ліквідаційними комісіями, або губерніяльними та повітовими комендантами.

Підписав: Військовий міністр
Жуковський.

З оригіналом згідно:
Начальник канцелярії військового міністерства Ковалевський.

29-го березня 1918 р.
Ч. 137.

Не один раз помічаю, що старшина української армії не знає своїх рангів: що всі начальники навіть маленьких частин прозивають себе отаманами, помішниками їх і т. и. Наказую старшині негайно пристосувати свої ранги до тих посад, що вони посідають в данний мент. Військові ранги такі: 1) хорунжий—молодший старшина, 2) півсотенний—командір півсотні, 3) сотенний—командір сотні, 4) курінний—командір куріня, 5) осаул—помішник командіра полку, 6) полковник—командір полку, 7) отаман бригади—начальник бригади, 8) отаман дівізії—начальник дівізії, 9) отаман корпусу—командір корпусу. Штабні ранги відповідно пристосовуються до строевих. Всі, хто користуються рангами не по посаді будуть притягнені до законної відповідальности.

Підписав: Військовий міністр
Жуковський.

З оригіналом згідно:
Начальник канцелярії військового міністерства Ковалевський.

По управлінню помощи військ. Українк.
31-го березня 1918 р.
Ч. 7.

По частині муштровій.

§ 1.

Всім головам ремонтних і додаткових комісій і иншим інституціям підлягаючим управлінню, негайно надіслати в доручене мені управління певні відомости всіх грошових сум, які за ними лічаться.

Підписав: Начальник управління
отаман Адамович.

Зкріпив: Старший значковий
І. Вишницький.

Наказ № 28.

народнього міністра судових справ.
2 квітня 1918.

Порядкуючим департаментом київського апеляційного суду призначається з 1 квітня 1918 р. суддя того-ж суду Костянтин Ященко.

Підписав: Народній міністр судових справ С. Шелухин.

Звірив:
Діловод Л. Кондиловський.

Київ, 3 квітня (21) березня 1918 року.

В тісному куті. Останніми часами збірається дуже багато всяких нарад з участю членів правительства, щоб обміркувати насущні питання дня й направити на добру стежку роботу в тій або иншій сфері. З найважніших згадаємо тут наради фінансову, цукроварства, сільсько-господарську, торговельно-промислову, то-що. Вже з самого переліку їх бачимо, що вони зачіпають найживіші питання нашого істнування, що це справи, од яких дійсно залежить—бути чи не бути. І нам хотілося б зазначити в цих нарадах одну, нехай, дрібну рису, але таку, що повертає всі заміри отих нарад на цілковите ніщо.

Звідомлення про всі такі наради кінчаються одним і тим самим рефреном: засідання закрито, конкретних постанов не ухвалено. Цей кінчик набуває такого повсякчасного характеру, що мимоволі звертає на себе увагу. Отже виходить—збіраються розумні й досвідчені люде, побалакають між собою любенько чи не любенько, а потім розходяться, не зафіксувавши своїх розмов чимсь реальним. Наради ці, виходить, не підготовка до якогось конкретного діла, до реальної роботи, а просто розвага, свого роду мистецтво для мистецтва. А тим часом, хоча б у сфері зазначених вище справ роботи жмила і час з нею не жде. Треба негайно братись до роботи, коли не хочемо, щоб життя випередило нас і пішло своїм ладом, не питаючись і не рахуючись з нашими бажаннями. Досить слів та мітингових промов і суперечок, бо не далеко зайдемо, коли на них по старому витрачатимемо всю свою енергію.

Ми не будемо тепер братись до оцінки причин зазначеного потопа слів, що ллється навіть перед чисто конкретними завданнями. Певне тут єсть і невміння робити конкретне діло, і вплив наших теперішніх дуже заплутаних і невияснених обставин і, нарешті, боротьба між ріжними течіями й напрямами, що нейтралізує зусилля кожного з них по-одинці. Та хоч би од чого це неробство залежало, але воно факт і такий факт, од якого моторошно робиться і який під наш гарячий час треба вважати за справжню громадську небезпеку. Немов зайшли люде в сліпий і тісний кут і борсаються там безпорадно, сходючи самими словами. Час би вже пошукати ясних способів, щоб слова ті в діло перетворяти, бо наради за-для самих слів та суперечок ледве чи окуплять навіть затрачений на них час.

Пам'яти Івана Левицького

Помер найстарший і єдиний до-[illegible] письменства 60-х років, Іван Семенович Левицький (Нечуй). Був це в люті часи заборон та репресій найпопулярніший може між українськими письменниками на Україні російській. На його творах виховувались свідомі люде, його вважали за виразника української ідеї. Останніми часами популярність письменника трохи була занепала. Напів-забутий, одірваний од живого життя та українських організацій, тихо доживав старий письменник віка, не випускаючи пера майже до останніх днів. І тихо, як жив, і згас він у ці часи шумування—живий образ невсипущої праці й упертого завзяття, що не звертає ніколи з раз обраної пути...

Народився І. С. Левицький 13 листопада 1838 року в містечку Стеблеві, Канівського повіту, на Київщині. Чудова місцевість по-над Россю, яку потім письменник не раз з великою любовію описував, була першим навчителем його, що надихнула гарячої любови до батьківщини. Другим навчителем був його батько, священик, що вчив хлопця разом з селянськими дітьми, не цураючись „чорної коети", не гордуючи безправним кріпаком. Серед товаришів своїх, мужицьких дітей, талановитий хлопець зачерпнув тієї любові до народу й того знання живої мови народньої, якої таким вірним слугою був до останніх часів свого життя. Вчився далі в духовній школі в містечку Богуславі (теж улюблене місце в творах письменника), потім у київській семинарії та академії, яку скінчив р. 1865. Хоча в Богуславі й чепляли школярам „ноту"—дошку з написом „за мужичі слова", але доброго насіння з душі хлопцевої не могло це викорінити, і разом з зростом фізичним, росла у хлопця національна стихія, перетворюючись потроху на свідомість. Бувши в першому класі семинарії, Левицький прочитав перше українське друковане слово — Гребінчин альманах „Ластівку", і Шевченкова „Причинна" зробила на його таке враження, що він вивчив її на пам'ять. Зросту національної свідомости сприяло й те, що Левицький у Київі обертався тільки серед демократичної верстви людности — жив він на кватирі здебільшого у тих самих міщан, яких потім такими реальними фарбами змалював у своїх творах („На кожум'яках" та ин.). Коли юнак вступив до академії, р. 1861-го,—в Росії був саме апогей визвольного часу. Студенти академії багато працювали, але не над богословською, а над загальною самоосвітою. Українці, а між ними й Левицький, ставили на товариських зборах українське питання, яке знали з „Основи"; опозиція, яку стрівали вони серед товаришів-великоросів (це одбилося потім у повісті „Хмари"), тільки побільшувала їхнє завзяття, яке скорило навіть де-кого й з великоросів, що симпатіями своїми нахилились до українства,—такий був напр. Микола Ів. Петров, пізніше професор та відомий учений і історик українського письменства. У Левицького в ці академичні часи його життя зродилась була вже думка писати українською мовою для „Основи". Вже позначалися й деякі теми для оповідань, але „Основа" припинилась і літературні плани розвіялись. Перше своє оповідання, „Дві московки", Левицький написав уже р. 1865-го, скінчивши академію, в Полтаві, де пробував дуже, правда, недовго за вчителя.

На вчителюванні довелось чимало поблукати Левицькому по світах. З Полтави перейшов він у Польщу за вчителя гімназії (в Каліші) потім на Холмщину (в Сідльці), але перебування там йому було не до душі. Саме починалися, по повстанні 1863 р., брутальні сатурналії в Польщі. І Левицький не видержав тієї гнітючої атмосфери. „Ця подія,—писав він згодом про запровадження російської мови по школах у Польщі,—лягла важким впечатком на мою душу. Я знав, що колись і Польща карала Україну такими бумагами, що й наші предки винесли од Польщі таку саму сумну моральну муку. Я бачив своїми очима, як історична Немезида повернула на саму Польщу їх же таки оружжя, але мені все-таки було сумно дивитись, як націю живцем кладуть в домовину". Щоб не дивитись на це, Левицький почав клопотатися, про поворот на Україну, але доля оселила його тільки поблизу української границі,—в Кишеневі. Там перебував Левицький з 1873 аж по 1890 р., коли вийшов на пенсію й тихе жив у Київі, віддавшись самій літературній праці.

Пам'ятаю свої перші одвідини його в пам'ятному будиночку Сегета на теперішній Пушкинській а тоді Ново-єлисаветській улиці. І. був ще тоді школярем і вже членом школярської української громади і з творів Івана Семеновича вчився любови до рідного слова. Привів мене до Левицького мій старший товариш по громаді, тепер теж небіжчик, Лука Скочковський. З острахом підступав я до дверей, за якими жив мій тодішній кумир. Серце колотилося, як не вискочило з грудей. І цей маленький, лагідний дідок одразу якось заспокоїв мене. Його маленька, чистенька, ясна кватирка так пасувала до обличчя і всього поводження господаря—таке все було в ній мінятюрне, як і хазяїн, лагідне, заспокійливе... Потім не раз був я в цій світлиці, знаходючи там раз-у-раз тепле слово, добру пораду, допомогу потрібною книжкою і т. и. Важко було навіть уявити Івана Семеновича по-за стінами Сегетівського будиночка, і я розумію, яку драму пережив небіжчик, коли йому, що безвиїздно прожив там років з 15-ть, довелось вибратись з нагрітого місця і тинятися по Київу, не знаходячи нігде такого вигідного помешкання.

В останнє бачив я Івана Семеновича різдвяними святками,—ми разом справили „свят-вечір" у близькій мені сем'ї. Письменник зовсім знемощнів, але так само тепло й незлобливо, з якоюсь добр[illegible]

[illegible] ні. Тільки тоді вибори можуть дати наслідки, які справедливо одбиють настрої серед мас. Що [illegible] но, раз а промовлено, то самим хо[illegible] дом річей наука дійде до останньої літери в азбуці [illegible] мовл[illegible] [illegible] твері люде голови собі тепер не клопотатимуть. Але от щоб захопити [illegible] ся всеї цеї [illegible] ніяка партія [illegible] робітниці

душною усмішкою дивився на світ і події. Вони мало зачепили його й не порушили його ясного, тверезого світогляду.

Обмежуючись поки що цими рядками й сподіваючись ще вернутись до цієї надзвичайно цікавої літературної і життьової постати, скажу, що рідко хто користувався з такої загальної пошани, як небіжчик. Він став по-за течіями, поза партіями, по-за гуртковими й особистими рахунками. Він навіть не розумів їх, і багато поміж українською публікою ходило про це добродушних анекдотів. Життя обминуло письменника випередило його в своєму прудкому бігові. Але й обминутий і випереджений Левицький все ж лишиться в історії українського письменства, як один з найкращих виразників *свого* часу—60-х і 70-х років минулого віку.

В його творах маємо бо живі ілюстрації до тодішніх настроїв усіх кругів українського народу. І тепер заступники всіх кругів над його могилою теж однодушно скажуть йому останнє—„хай пером над ним буде рідна земля", яку так любив небіжчик.

Сергій Єфремов.

Рада Народніх Міністрів.

Демобілізація земсоюзу.

На нараді при м-ві харчових справ, яка відбулася 29-го березня, ухвалено просити військове м-во передати справу ліквідації крім уже переданих відділів земсоюзу (шкіряного, механічного, будівничого) ще й склало-заготовчий, автомобільний, торговельний, етапний і адміністративний відділи, які можуть бути використані для потреб мирного часу.

—

Постачання машин.

На нараді при міністерстві харчових справ, що відбулася 1-го квітня, було ухвалено вжити як найенергійніших заходів до поліпшення справи постачання машин населенню.

З цією ж метою м-во звернулось до всіх машино-будівельних заводів України з такого змісту анкетними запитаннями:

В якому становищі є зараз завод взагалі, які машини та знаряддя виробляються зараз на заводі, які з цих [illegible]

Анкета ця має на меті з'ясувати загальне становище державного с.-госп. машинобудівництва.

—

Призначення.

Головою волинського губернського харчового комітету замісць д. Андро призначено д. Яницького.

Секція кормових сурогатів.

При технічному бюро продов. справ заклалась секція кормових сурогатів, до співробітництва в якій запрошені наукові і досвідчені сили.

—

Засідання секції кормових сурогатів.

30-го березня при м-ві харчування відбулося засідання секції технічного комітету кормових сурогатів з участю професорів політехніки д. д. Маркова і Уст'янцева і представників міського харчового комітету і інтендантства.

Після вислухання докладу про мету і завдання праці секції зібрання висловилось за необхідність і невідкладність організації продукції кормової мелясової мішанки, за використання приватних підприємств для цього і за організацію спробно-контрольного пункта.

Секція доручила також проф. Маркову і Уст'янцеву подати доклад по організації і обрахунку спробно-контрольного пункта.

Слідуюче засідання секції відбудеться в м-ві харчування о 10-ій годині ранку в четверг з докладами згаданих професорів.

Законопроект про політично правове становище військових.

Військовою Радою на останньому засіданню ухвалено законопроект про політичне правове становище військових:

Громадяне Української Народньої Республіки під час пребування на дійсній службі, зберігаючи всі політичні права, обмежуються тільки в користуванню ними на тих підставах: Проживаючим на дійсній військовій службі, навіть й особам, котрі служать у війську по вільному найму, забороняється:

1) користуватись активним виборчим правом до законодавчих установ Республіки, себ то подавати свій голос особисто або через довіреного в законодавчі установи і приймати участь в передвиборчих зібраннях всякого роду, але пасивним виборчим правом, себ то, бути вибраним в члени законодавчих установ, військові користуються однаково з иншими громадянами;

2) входити в склад і приймати участь в яких не було б спілках, гуртках, товариствах, партіях, радах, комітетах, та инших організаціях, маючих політичний характер;

3) знаходитись на мітингах і взагалі на всяких зібраннях, скликаних так для обміркування питань політичних, як і випадкових;

4) приймати безпосередню участь в маніфестаціях та демонстраціях політичного характеру;

5) за порушення зазначених постанов винні підлягають відповідальности по суду, як за невиконання загальних распоряджень військових начальників (ст. 104 кн. 22 свода в. п.).

—

Мала Рада.

Засідання 2 квітня.

Це засідання, як і попереднє, відбувалось на третьому поверсі в малій залі, і тому квітків для публіки не видавали.

Від початку до 3-ої години на закритому засіданні М. Рада обговорювала кандидатури в члени Генерального Суду Української Народньої Республіки і в члени київського апеляційного суду.

Виставлено було до Генерального Суду 30 кандидатів, а до апеляційного—44.

Вибірали записками при одкритих дверях. Брали участь у голосованні 41 член Ради. Більшістю голосів обрані: До Генерального Суду—П. Яценко, М. Василенко, К. Товкач, А. Марголін і М. Чернявський.

До апеляційного: М. Мирний, Д. Мирний, Богомлець, Ботвиновський, Вовкушевський, Вязлов, Миславський, Гусаківський, Савицький і Наврочинський.

Поки йшов підрахунок голосів, голова всеукраїнської виборчої до Установчих Зборів комісії д. Мороз дав звідомлення про хід виборчої справи.

Рада ухв[illegible] [illegible] фракцій.

Смерть Нечуя-Левицького.

В позачерговій заяві проф. М. Грушевський повідомляє Раду про смерть українського письменника Нечуя-Левицького, який помер 2-го квітня о 10-ій годині ранку. Рада по пропозиції М. Грушевського вшанувала його пам'ять вставанням, ухвалила приняти похорон на державний кошт і взяти під охорону майно небіжчика, яке по його заповіту є державною власністю.

Дальше засідання Малої Ради призначено на четверг в 11½ год. ранку.

Ф. Б.

—

У Києві.

† **Смерть І. С. Нечуй-Левицького.** Вчора о 10-ій годині ранку помер на 80-му році життя відомий український письменник Іван Семенович Нечуй-Левицький.

Ширші біографичні відомости про нього подає сьогодня С. Єфремов у статті: „Пам'яти Івана Левицького".

Про день похорону буде оповіщено окремо.

Візита посла. Австрійський посол при українськім правительстві фон-Флейшман завітав офіціяльно до міністра внутрішніх справ Ткаченка в міністерстві.

Нарада видавців. 31-го відбулись численні збори видавців і письменників, які ухвалили обрати комісію з 5 осіб за-для докладнішого розроблення порушених на зборах питань про організацію спілки видавців, про фінансування видавців на Україні і про літературну конвенцію з закордонними державами. Що до останнього питання, то збори висловились, що дуже бажано було б широке обговорювання його в пресі, бо це питання дуже складне. Крім того, на зборах порушено було питання про організацію т-ва українських драматургів за для захисту авторських прав. Збори ухвалили зібрати окрему нараду.

Горожанський шлюб. На дверах міської управи висить, згідно з новим законом про шлюб, оповістка з запитанням, чи не буде з чийого-небудь боку знайдено перешкоди до вступу в горожанський шлюб одмовившогося од релігії Аврума Шулімовича Сегала, 39 років, з Марією Петровною Левченко, 17-и років.

Біженці. В Рівно і Сарнах скупчилось 30 тис. біженців, які хотять повернутись додому, і 40 тис. демобілізованих салдат. Біженців німці не пускають далі Сарн і Рівно, салдат же сортирують і, як переказують, частину з них, а саме московців, одправляють в Німеччину на роботи. Як біженці, так і салдати дуже бідують, бо не мають ні харчів, ні помешкань. Загрожує небезпека пошестних хвороб.

Українські почтові марки. В державній друкарні вже роспочали друкування нових українських почтових марок. Зараз уже друкують марки в 30, 40 і 50 шагів. Малюнок на марках виконаний д. Нарбутом.

До інструкторів організаційного бюро при У. Ц. Р. Просять всіх губерніяльних інструкторів звернутись безпосередньо до окружних виборчих комісій (вибори до Укр. Уст. Зборів) і відібрати повні відомости про хід виборів по округах, вияснивши: 1) в яких умовах відбувались вибори, 2) в якій мірі помічався абсентеїзм (відсотки), 3) де саме вибори не відбулись (повіти), 4) які йшли списки по окрузі і скільки подано за кожний з них голосів, 5) в яких повітах результати виборів до цього часу не вияснені. Всі ці відомости негайно подати до організаційного бюро (телеграфом).

Повітовим інструкторам такіж відомости відібрати в повітових виборчих комісіях і також надіслати в бюро.

Міністерство закордонних справ ділиться на політичну секцію та департамент міністерства.

Департамен поділяється на 5 відділів: 1. Загальний, 2. Бухгальтерсько-господарчий, 3. Консульський, 4. Юридичний та 5. Літературний.

Управляючий міністерством п. М. Любинський приймає у міністерстві від 11-ої години що-дня, крім свят, (тел. 60—13).

Директор департаменту приймає від 12-ої до 1-ої години, (тел. 37—21).

Завідуючі відділами приймають від 11-ої до 12-ої години. Загальний телефон [illegible]

В ней[illegible] міністерство не [illegible]

[illegible] До головної медико-санітарної управи надходить багато прохань на лікарські та инші медичні посади. Шукаючи назустріч шукаючим медичної праці і потребам самоуправ[illegible] [illegible] при управі бюро медичної праці, до якого прохає надсилати відомости про вільні посади медичного персоналу.

Іспити. По іспитательному комітету при комісаріаті по справах київської шкільної округи призначені іспити на свідоцтво спілости за курс 4 та 6 клясів мужської гімназії, за курс 6 та 7 кл. реальних шкіл та додаткові іспити спілости (по одній чи кілька дисціплін) на право вступу до вищих шкіл.

Перший письменний екзамен (російське писання) о 10 г. ранку в пом. київської 7-ї гімназії (Тимофіївська № 12).

Прохання про допуск до іспитів приймаються що-денно в канцелярії комісаріата (Бібіковський бульвар 14).

Земельний департамент (Київ, В. Володимирська № 19) просить спішно подати свої адреси або явитись самим в міністерство:

а) межового інжинера Миколу Байера та

е) письменника Прохора Вороніна.

У великоруському міністерстві. Не зважаючи на те, що де-хто рахує у Київі 60% великоросів, до останнього часу зібрано на користь бідуючих великоросів всього біля 1000 карб. пожертвувань.

Конференція „Бунда". Позавчора одкрилась друга конференція „Бунда" на Україні. Головою обрано предсідателя краєвого комітету члена Центральної Ради Рафеса. В своїй вступній промові Рафес сказав, що треба зв'язати робітничий клас України з робітниками всього світу. Неодмінно треба утворити робочий інтернаціонал. Всі соціял-демократичні партії на Україні повинні злитись. Рафес закінчив свою промову—„Хай живе робочий інтернаціонал". Український с.-д. Садовський, вітаючи конференцію, зауважив, що українська соціял-демократична партія з великою увагою ставиться до цього з'їзду.

Бунд, каже Садовський, перша соціял-демократична партія, яка виступила за національну автономію. Промовець закликає до об'єднання робітників усіх національностей. З привітанням також виступив український с.-д. Чикаленко й представники руських с.-д. руських с.-р. і єврейської об'єднаної. (У. Т. А.).

Вісти з краю.

= **Роковини революції.** В Умані на Київщині) роковини революції пройшли майже непомітно. Міська дума влаштувала урочисте засідання, а соціялістичні партії впорядкували в міському театрі концерт-мітинг, на якому правда, було народу чимало. Українське громадянство в святкуванні роковин революції брало незначну участь.

= **З життя „Просвіт".** „Просвіта" в селі Голяківці (на Київщині уманськ. пов.) занепадає. При заснуванні її було куплено біля сотні брошур, котрі лежать нерозрізані. Онуфріївська „Просвіта" працює жвавіще. Керовники її впорядкували дві вистави й зібрали кілька сот карбованців. „Просвіта" в селі Шацлисі заснована при „Селянській Спілці". Вона впорядковує вистави та вечірки.

= **Курси українознавства.** „Юнацька Спілка" у Сквирі вжила рішучих заходів що до відкриття курсів українознавства. В цій справі послала офіціяльне прохання до голови народньої управи, щоб він дав зал. Відповіді ще не одержано.

= **Вистава.** „Юнацька Спілка" у Сквирі, на Київщині, впорядкувала виставу „Мартин Боруля". Грали дуже добре.

= **Клуб „Юнацької Спілки".** „Юнацька Спілка" одкрила у Сквирі (Київщина) свій власний клуб, мета якого: тісне з'єднання учнів, впорядкування літературних вечорів, рефератів. В тім же самім помешканні відкрито й читальню для юнаків.

= **Чого не дозволяє громадська етика в Одесі?** Рада присяжних адвокатів в Одесі заборонила адвокату Цисину бути одночасно і адвокатом і пом. начальника міліції. З цього приводу „Южный Рабочій" зазначає: „але бути присяжним [illegible] і головою [illegible] це совмістимо, [illegible] хоча[illegible]". Тіктин, як відомо, [illegible] думи привітав Муравйова словами: „*Бью челомъ твердой власти*".

= **„Голосъ Революціи".** В Одесі виходить большевицька газета „Голосъ Революціи" з лозунгом „Да здравствуетъ совѣтская власть". В газеті бере участь колишній кадет професор М. Шепкин, якого мають в Одесі за [illegible]

= [illegible] злочинці підпалили гамазей, де хоронилося 700 пудів бурякового насіння. Озброєні злочинці, а також темні елементи козацтва не дозволили гасити. Насіння й гамазей згоріли.

= **Поліпшення матеріяльного становища учителів нар. шкіл Звенигородщини.** На засіданні повітової народньої ради (земського зібрання) обговорювалося питання про поліпшення матеріяльного стану учителів. Одноголосно ухвалено: побільшити місячну платню до 195-и карб.—150 карб. основної й 45 на дорожнечу.

= **Врачу ісцілися сам!** В Одесі на пошті наліплено такі написи:

„Прийом грошевих переводів по пошті".

„Прийом листів із заявленого ціною і грошевих переводів за кордон".

Звичайно одеська публіка нарікає тільки на те, що вона не розуміє мови. Що-ж вона скаже, як довідається, що це не зовсім грамотно й по-українському?

—

Одеська розпуста.

I.

Те що робиться в Одесі, викликає і жаль, і трівогу, і непорозуміння. Щоб хоч трохи зрозуміти, відки йде та хаотичність політичних переживань міста, чому проявляються зовсім дикі й незрозумілі на перший погляд течії й відки йде надзвичайна плутанина політичної орієнтації громадян Одеси, треба згадати, що довгий час це місто було гніздом чорносотенства, обивательського опортунизма, було містом відірваним від селянського ґрунту, брудною копією европейського міста східнього типу, з мішаниною національних покидьків з ріжних країв. Коли в Одесу прийшли большевицькі переможці, місто дуже швидко приладналося до нових обставин, бо большевики скасували всякі здобутки горожанської свободи, а одеський філістер—великий майстер пристосовуватись до всякого репресивного режиму, аби жилося. Тепер коли з приходом української власти запанувала знов воля зборів і слова, „німим отверзлися уста".

Все що зараз робиться і говориться в Одесі, все справлено проти українців. Одеські газети негайно викинули лозунги: Нехай живуть Установчі Збори, [illegible] живе демократична республіка, але про здоровля Укр[illegible] нема ні слова. Скрізь панує [illegible] люційна пуста фразеологія. [illegible] Одеси—Богуцький, який після [illegible] гону Тимчасового Уряду пр[illegible] ґрунт у Київі, а потім пода[illegible] Одесу, де обраний за город[illegible] голову. Для характеристики [illegible] досить подати матеріял з [illegible] одеських засідань.

Збори присяжних адвокатів. [illegible] доходить справа до україн[illegible] суду, адвокат Айхенвальд [illegible] грубий натяк не „сторонніх [illegible] після чого Г. Блюменталь, [illegible] шений на посаду генерал[illegible] судді, виходить із залі. А[illegible] тегно й з одеським апломб[illegible] один за другим промовці [illegible] дять, що „українська мова [illegible] 240 років тому спинилась у [illegible] єму розвиткові", що не м[illegible] допустити й думки „о покуш[illegible] на наш дорогой языкъ", що мов[illegible] одеської людности являється [illegible] ки мова руська. Про повіт і губер[illegible] нію в цих ламентаціях—ні [illegible] Одеса сама собі довліє. Потім [illegible] сім одверто грає шкурний мотив [illegible] перехід чотирьох судів до инших округ з одеської б'є по профес[illegible] онал них інтересах одеської адво[illegible] катури. В результаті цих дебатів [illegible] приймається резолюція, в якій по[illegible] дається страшне пророцтво пр[illegible] погибільні наслідки українізації [illegible] висловлюється протест проти „по[illegible] пытокъ" здійснення українізації [illegible] говориться, що „русскій языкъ, как [illegible] языкъ преобладающей части насе[illegible] ленія и какъ вѣковой языкъ наше[illegible] юридической мысли, долженъ о[illegible] таться въ дѣлопроизводствѣ суда [illegible] Про признання української де[illegible] жавности—мовчок.

Потім переходять до обміркування [illegible] словами: „Земной поклонъ представителю твердой власти", а по другій версії: „Бьемъ челомъ твердой власти". Адвокат Ліберман домагався, щоб Тіктін поставив питання перед радою про довірря. Той не схотів і на збори через дипломатичну хворобу не явився. Його пояснення мали скандальний характер. Його [illegible] пояснення „удовлетворительными п[illegible] инцидентъ исчерпаннымъ". Адвокат Ліберман через це вийшов із ради. Всі инші солідарні з Тіктіним.

Оце одна з сторінок одеської розпусти, на якій одночасно бачимо й фальшування демократичних принципів, і огидне запобігання ласки в грабіжників, і боротьбу з українською державністю без сміливого прямого слова про це, і шкурні інтереси, ледве приховані ідеями, яким одеська адвокатура ніколи власне не служила.

—

II.

Одеська дума виявляє крайню й демагогічну експансію. Вона тільки й робить що бореться за власть, при чому тягнеться у всі сфери життя, у військові справи, судові то що. Рада робітничих депутатів також являється претендентом на власть. Українська рада—теж. Комісар Коморний—теж. Рада трудової інтелігенції, яка виплила з безвістя тепер і об'єднує вельми різноманітну публіку, що за старого режиму благополучно [illegible] чиновницькі обов'язки [illegible] філософствує [illegible] вплив і авторитет [illegible] Політична маси [illegible] вельми [illegible] в пустій [illegible] звуках, за якими не чути і не знати широкого й певного світогляду. В національній справі все те ховається за стіни Одеси, боючись повіта, губернії, краю. Легше Одесу поділити на фанконярів та робітників, бо філістерське життя кав'ярень Фанконі й Робіна виразніще одбивається в цьому місті, ніж глибокі політичних переживань.

Одначе всі фанконяри й робітники однаково сильно ненавидять український уряд та українську державність. Большевизм для них—дурниця, бо його ера починається розстрілами, але кінчається повним банкротством всякого соціялізма. Зате українська державність, бувши послідовно демократичною, висуваючи на перше місце в державі селянство, касуючи легкий заробіток, являється справжньою погрозою для тих, хто панує в Одесі і кладе знаки свого стало[illegible] [illegible] су, партії й інтелігенцію. [illegible] це комісіонер при торгов[illegible]

з Европою, це місто, яке виросло завдяки гавані і виросло воно тільки як портовий маклер. Протестує воно проти українізації зовсім не тому, що любить російську мову, а не розуміє української мови взагалі не знає і не хоче знати, бо в Одесі есть дуже придатний для всіх випадків життя одеський жаргон, — убогий словником пародія на руську мову, якою говорять і пишуть і маклери і журналісти.

Революція викрила старі рани одеської обивательщини, і вони тепер тяжко даються в знаки в політичних відносинах. Одесит скрізь: і в раді адвокатів, і в думі, і в раді інтелігентських і робочих депутатів, і в соціалістичному центрі. Візьміть такий випадок: пішла чутка по місту, що австрійські злодії повішали салдата. Говорилося, що то грабіжник, що то салдат, що з засідки вбив німецького офіцера і т. п. Але цього було досить, щоб на об'єднаних зборах соціалістичних партій з чисто одеською експансією повішеного *вшанували вставанням*. Не знаючи, хто то такий і за що покараний. І вставали ті, хто тихо й смирно сиділи по хатах за царювання Муравйова. Принципіальна справа і для нас ясна: проти чиїх би то не було судів, окрім місцевих, законних ми вже висловлювались. Але при чому тут пошана до невідомого покараного, за якого ще не знати, чи він грабіжник чи герой.

І ті самі збори соціалістів, коли комісар В. Чеховський згадав про те, як большевики вбивали українських соціал-демократів, почали кричати: „Брехня"!.. "Геть"! Зібрані були не большевики, але натрій Одеси зараз весь проти українців; в цьому настрою панує непризнання українців, як сили, тому всякі згадки, що могли би прихилити спочуття до нашої нації, викликають швидкий, сліпий протест. Резолюція цього соціалістичного центра про те, що до Українських Установчих Зборів недопустима українізація краю, по суті есть тільки відстрочка ненависної українізації, бо ніякі загальні Установчі Збори Одесу не помилують. Тут таки в резолюції есть [illegible] „[illegible] відказался отъ борьбы съ ней". Хоч відомо, як уперто і скромно мовчали одеські соціалісти, коли Муравйов гнав цей самий пролетаріят на війну проти коаліції. Знов же: коли „самъ отказался", то все-таки устами большевиків Троцького і Леніна. Виходить, що революція належить большевикам. Але за вчинки большевиків одеські соціалісти тепер одповідати не хочуть. І от, в цю спекулятивну гру словами й фразами вже втягнуто й наших одеських соціалістів, які втеряли ясність своєї позиції.

Всю цю плутанину инакше не можна назвати, як політичною розпустою, в якій все-таки винних нема: старий режим, маклерська позиція міста, брак культурних традицій, революційна експансія, помилки властей, в тому числі й наших... Додати треба, що в Одесі ніхто нічого не робить... власне і в Києві надто багато бездільників, але Одеса побиває всі рекорди. Тому перші заходи—це робота для [illegible] фабрики й заводи Одеси [illegible] дістати урядові закази. [illegible] комерційної спекуляції Одеси—[illegible] майбутня погрузка на Херсон і Миколаїв. Проти ідейної спекуляції адміністративних і політичних [illegible] тут тільки терпимість [illegible] культурна робота здолає [illegible] доброго зробити.

Ан. В-ко.

Жарт чи провокація?

[illegible] Київу шириться червоненький [illegible] з таким текстом:

Громадяне!

Ви були мабуть, що назріває міжпартійний кризис і шукають других [illegible]. Підтримуйте ж новий список кандидатів демократично-коаліційного кабінета Українських Народних Міністрів.

Міністр-предсідатель (без портфеля) — [illegible] Суковкин.

Міністр Внутрішніх Справ — П. [illegible]-Левкович.

[illegible]нансів—С. Уваров.

[illegible]льних справ—И. Дяков.

[illegible]кордонних справ—Ф. Постний.

[illegible]льних справ—І. Скасовський.

[illegible]рговлі і пром.—П. Мерщій.

[illegible]ків — Михайлов-Турченок.

[illegible] — Ф. Знаменський.

Судових справ — Г. Вишневський.

Праці—В. Бутович.

Государственний контролер —Розмитальський.

Гвалтуйте!

Дійсно, що кандидати все відомі люде. Наприклад Гудим-Левкович, бувший київський маршалок, зять Ф. Трепова; С. Уваров — бердичівський маршалок, поміщик; Дяков—колишній київський городський голова; Постний—голова „союза руського народа" на Поділі; Михайлов-Турченок—власник залізного двора і виїздів звощиків; Вишневський — „русскій блокъ"; В. Бутович — поміщик з Поділля; Розмитальський—„ритуаліст", власник „ссудо-сберегательной кассы", за яку судився.

Переживання села.

Тепер українське село (а головним чином ближчих губерній: київської, подільської, волинської та полтавської) переживає дуже сумні й трівожні часи. Як відомо, проведений раптово і не продумано закон про „соціалізацію" землі захопив селян, коли річ ішла про „панську" землю. Але коли селяне уявили собі, що і їх земля, наслідувана од дідів і прадідів, теж іде в „соціалізацію", то вони, як хлібороби-власники, запинились думкою: „Як же можливо одібрати у мене те, що здавна моє?" І в багатьох селах, і в міліонах голов селянських тепер іде колотеча по питанню про „власність". З другого боку, великий заколот переживає село через те, що вже підійшла пора сіяти ярину. І тут став цілий ряд питань: Що робити з панською землею, котра поки що зовсім не обробляється? Кому буде належати той урожай, котрий буде на їх, селянських, землях, звертаючи увагу на всі події останнього часу, себ то: ворожнеча між „батьками і синами", приход „друзів", всякі реквізиції і т. д.? Як це вернути все знищене майно в економіях, коли із худоби де що зарізано, де-що продано, а зерно майже на половину пішло на „самогонку"?... І стоїть перед цею купою питань розтрівожене, духовно зруйноване, селянство... А тут його б'ють по голові, закон за законом, [illegible] фактів, коли селяне посилають листи і ходоків до поміщиків, майно яких знищено, прохаючи їх повернутися і братись за землю, при цьому подекуди обіцяють збудувати й розтягнуті будинки... Цей напрям думок виразився ось в якому цікавому факті: в недавніх зібраннях сельсько-господарського т-ва, а також і на лекції д. Дешевого (рос. с.-р.), промовці-селяне заявляли: забрана земля панська не буде засіяна; селянська земля також не засівається, бо по селах ще йде обміркування земельних справ в зв'язку з „циркулярами та приказами", котрі вилітають з кабінетів як метелики; коли б тепер в селах появились ті „оратори", що зробили по селах заколот, то можуть живими і не вийти, і т. п.

Словом сказати, становище села тепер дуже тяжке,—і можливість голоса у нас дуже близька...

В. К.

Дошкільні курси.

Наближається літо і знов перед усякими педагогичними інституціями, перед родинами встає питання, як найкраще використувати літо на користь фізичного стану дітей, як їх витягти з запорошеного, забрудненого міста геть за кам'яні стіни на вільний простор поля, на здорове повітря лісу, степу. Город з його страшними пошестями тифа, дезинтерії, скарлатини губить вік дитячий; город з його „вулицями", „базарами" одкриває літом дітям усю свою розпусту, дає їм тяжкі враження, несприяючі, дитячому моральному вихованню. Особливо діти бідноти. Яке важке враження ми маємо завше літом, дивлючись, як маленькі діти на пекучому сонці, серед бруду вулиці граються брудними камінцями, під риском бути роздавленими кіньми, автомобілем. І виростають вони не знаючи пахощів жита, материнки, любистку, не бачучи метеликів, цікавої метушні бджіл і комашок...

Наближається літо і обов'язок усіх педагогичних урядових й громадських інституцій подбати про здоровля душі й тіла цих занедбаних маленьких і більших дітей. Треба організувати з першим подихом весни захистки для дітей по селах, колонії для літнього перебування в [illegible] дітей, треба [illegible] в городах [illegible] проводили літні вечорі й ранки в відповідних дитячому віку розвагах, корисних для їх фізичного розвитку роботах, екскурсіях і бесідах які поширюють їх світогляд, їх інтелектуальний розвиток.

Для майданів потрібен зараз персонал, який по городах, містечках, залізнодорожних центрах організовував би такі майдани на ґрунті наукового досвіду й національної свідомости. Для колоній і сільських захистів теж треба негайно готувати персонал і організовувати для дітей ці необхідні інституції. Департамент дошкільної освіти упорядковує скорочені курси по дошкільному вихованню, щоб виготовити такий персонал, щоб з 1-го червня можна було розпочати в Києві майдани і поза межами Києва літні захисти і колонії. Час не жде і ця серйозна справа повинна викликати до себе пильну увагу нашого громадянства, міського самоурядування й уряду.

Надходить весна, подбаймо ж про фізичне і духовне здоровля наших діток.

С. Русова

В земельному комітеті.

Рядові селяне-хлібороби на жаль дуже рідко заглядають на засідання губерниського земельного комітету. Через це праця комітету за всі часи його істнування трималась якось у повітрі не маючи під собою реального ґрунту. Якось трапилось, що на цю сесію, приїхало декілька душ рядових селян-хліборобів, які досить зрозуміло і твердо висловлювали і підтримували свої погляди і думки про сучасний стан земельної справи.

Перш усього, як це сказав член Звенигородського комітету д. Котик (кандидат в Українські Установчі Збори по списку № 1) „кожен селянин хоче бути сам собі господарем". Таке побажання селян він пояснював тим, що не кожний селянин з однаковою охотою працює біля землі: „одна до сходу сонця уже дві годині працює на полі, другий, через дві години після сходу—тільки ще потягається у подушках". Незалежно від цього, завжди так буває, що сім'я з сім'ями не [illegible] по кількості робітників; [illegible] через [illegible] буває [illegible] у другому зовсім негоди [illegible] роботи. А головне те, що наш [illegible]-хлібороб до гуртового господарювання зовсім не має звички.

Через це, як д. Котик, так і член Лисовенького комітету д. Заковевський в один голос і навіть з фанатизмом доказували, що нема чого і балакати про негайне заведення тій чи иншій формі кооперативного хліборобського господарювання на Київщині.

А з цього, по їхньому, виходить, що усі поміщицькі землі треба поділити між селянством, поки-що тимчасово, до виробовлення остаточного закону про землекористування, а опісля видання такого закону зробити „соціалізацію" себ-тороздїлити усі землі і передати їх у користування хліборобам „до смерти".

Які ж саме частини селянства мають право на наділ в користування бувших поміщицьких земель? Це громади тих сіл, біля яких знаходяться такі землі. А серед цих громад—у першу чергу безземельні та малоземельні, а потім і инші, коли малоземельні та безземельні не зможуть обробити самі ту пайку землі, яка буде їм припадати.

У якому розмірі наділити землею —це буде вирішатись в окремих випадках, в залежности від того, скільки є біля села землі і того населення, яке має на неї право.

З приводу цього є уже досить великий матеріал в „законодатніх" постанов х селянських, повітових, волостних, сільських з'їздів і сходів. Наприклад селянський з'їзд звенигородського повіту вирішив донаділить або наділить панською землею сем'ю 3-5 душ—3 дес. землі, 6-8 душ —3½ дес., 9-12 душ—4 дес., себ то виходить, що в першій категорії (3 душі) на душу упадає 1 дес., а в останній (12 душ) ⅓ дес.

Треба тільки зауважити, що при переведенні в життя таких „законів" та „обов'язкових постанов" місцевих „законодатніх органів", селянство часто-густо рішуче(добійки)одмовляється їм підлягати. Так через вимоги большевиків, селянський з'їзд уманського повіту в лютому цього року зробив постанову про „чорний передїл" усіх земель повіту. Але коли на села поїхали комісари, щоб виконати цей „закон", то де-які з них вернулись з пробитими головами. Другий селянський з'їзд, який відбувся після цього—скасував цей закон.

Останні вісти.

Офіціяльне повідомлення українського генерального штабу.

2-го квітня.

ПІВДЕННИЙ ФРОНТ. Нами занято Кривий Ріг. Передові частини посунулися до Миколокозельська. Большевики тікають до Катеринослава.

СХІДНИЙ ФРОНТ. Глухів і Білопіль заняті німцями. Од Зінькова німецькі частини наступають на Ахтирку і Харьків. Бригада отамана Натієва затрималася в Полтаві, тому, що большевики зірвали обидва мости через Ворсклу. Наводять тимчасовий міст. Кіннота вброд перейшла через Ворсклу і йде на Костянтиноград та вздовш залізниці Полтава-Харьків. Поблизу Кобеляк виник бій між німцями й большевиками. Німці захопили Кобеляки. Частина большевиків розбіглася по селах, решта одступає на Харьків та Лозову.

Німецьке офіціяльне повідомлення.

1-го квітня.

ЗАХІДНИЙ ФРОНТ. На полі бою на північ від Сомми увечері знову почався бій ручними гранатами. Між річечкою Люс та Авром ми вели наше наступання д лі й захопили висоти на північ від Морея. Англійці та французи, зробивши кілька разів безуспішні контр атаки, понесли величезні втрати. Наступання на західньому березі Авра дало нам в руки Аррашійський ліс. Вчора французькі дивізії намагалися численними атаками одбити втрачені висоти та села, що лежать на захід від Мондідє, а також між Дон та Мац. Їх одбито з великими втратами. З дня наступання до цього часу кількість полонених більше як 75.000. На других участках нічого нового.

Перший генерал-квартирмейстер *Людендорф.*

Офіціяльне повідомлення французького штабу.

1-го квітня.

Бої продовжуються на всьому фронті. На північ од Монділіє де німецька артілерія проявила особливу діяльність, німці знову наступають на Кривен, однак всі їх штурми одбито з великими для них втратами.

Перевагу мають англійські частини всіх значно досунутись уперед на ріжних участках між Сомою і Демюєн. На решті фронта нічого визначного.

Війна з большевиками.

З певних джерел повідомляють:

На протязі двох днів бойова діяльність проти большевиків мала досить енергійний характер, особливо на східному фронті.

На Чернигівщині україно-німецьке військо вело бій з красногвардейцями в районі м. Короп—ст. Алтиновка (кол. 25 вер. на північ від Конотопу). Артилерійським вогнем большевиків розсіяно, та одкинуто на північ.

Сутички з большевиками виникають також і в районі на схід від Конотопу, де україно-німецькі частини підходять до ст. Путивль.

На Полтавщині отряд отамана Натієва переслідує большевиків, що одступають від Полтави. Виясняється, що большевицьку армію Кеквідзе енергійним ударом україно-німців розколото не дві час ини: одна з них одступила на Харьків, а друга на Лозову.

В південній Полтавщині німецький отряд мав жорстокий бій з большевиками навколо м. Кобеляк. Большевиків розбито; не маючи змоги одступати на Полтаву, вони розвіялись по селах: Станцію Гамовка (лінія Кременчук—Полтава) захопили німці.

На Катеринославщині німецьке військо з бойом наступає від П'ятихатки до Катеринослава.

В Миколаїві після большевиків.

МИКОЛАЇВ 1. В Миколаїві міською думою обрано тимч сову управу до приходу української влади, коли буде вияснено питання про стару управу. Склалась особна комісія для вияснення збитків понесених населенням в останніх подіях. По скінченню р боти комісії місцева влада гадає подати прохання повернути збитки з державних коштів. Кількість жертв 925 убитих, 342 ранених. (У. Т. А.).

Німці в Петербурзі.

В зв'язку з підписанням мирного договору в Петербург приїхали кореспонденти найголовніщих німецьких газет: „Berliner Tageblatt", „Vossiche Zeitung" й др. Більшість кореспондентів б ли представниками своїх газет у Петербурзі й до війни.

Переказують, що в випадку ратифікації мирного договору уповноважені [illegible] [illegible] [illegible]

роси не стрічали ніяких перешкод і тільки через бурю загинули дві баржі, на котрих людей не було. Разом з „Алмазом“, „Ростиславом“ і „Синопом“ з Севастополя прибули торгові кораблі, але члени „Центрофлоту“ стрітили представників корабельних команд зовсім холодно і запропонували їм залишити Севастопіль і виїхати в инші міста. З огляду на це, всім транспортам прийшлось висісти в Маріуполі, Керчі та Феодосії. В Керчі знаходиться також штаб транспортної флотилії на чолі з командіром Золотухіним. З Севастополя приїхав Жуматі зараз після різні, жертви якої перевисшають 400 чоловік. Виновники різні матроси забрали великі грошові суми і виїхали з Севастополя та розбіглись по кримському березі, далі грабуючи і насилуючи. Це змусило „Центрофлот“ установити рогатки в Синферополі і задержати більшість матросів, причім у багатьох знайдено великі громадські суми. У одного матроса відшукано на грудях під марлею вісімдесят шість тисяч. У всім чорноморськім флоті панує незвичайна анархія; головною причиною її є відсутність керовників. В Севастополі колегія управління флотом складається головно з матросів призиву 1916—17 р., абсолютно неознайомлених з морською технікою і стратегією. Всі останні роки призиву наказом „Центрофлоту“ розпущені, на кораблях немає команди. Це змусило „Центрофлот“ мобілізувати частину севастопольського населення, головно буржуазію для виконання чорної роботи підчас стоянки воєнних кораблів в бухті. (У. Т. А.)

Балтійський флот.

ЛИБАВА. 31. Тут перехоплено телеграму, де повідомляється, що команди російських воєнних кораблів Балтійського моря одмовляються виконати приказ демобілізації.

На морі.

ЛОНДОН, 1. Адміралтейство повідомляє, що англійський істребитель попав 27 березня на міну і потонув. Загинуло один офіцер і сорок салдатів. У. Т. А.

Звідомлення французського штабу. 31-го березня. Втомлені крівавими боями попереднього дня німці вели жорстокі наступи місцевого значіння на де-яких участках фронту. На півночі од Морвіля вони не добились ж дного успіху за винятком тільки району Хангар-Сантер, де після з'взятої боротьби заняли село. Між Марвілем і Лассінія французьке військо згідно з новим звідомленням вернулося до Жур і Ле-Монтал, при тім взято в полон біля сотні чоловік і 14 кулеметів. Сьогодня після жорстоких боїв військо посунуло вперед особливо в районі Орвільєра.

На фронті Уази німецький відділ в числі одного штурмового баталіону, переправившись у Шоні через річку старався збудувати укріплення перед мостом на лівім березі. Контр-атакою весь відділ був частинно знищений частиною забраний в полон. Число здорових полонених більше 100. Французькі далекострільні гармати обстрілювали і знищили під Леоном поїзд з тяжкою німецькою артилерією. На инших фронтах без перемін. (У. Т. А.).

За кордоном.

Нейтралітет Швейцарії. В Берні одкрилася сесія союзної ради Швейцарії, яка почалася розглядом нових надісланих закордонними урядами нот з визнанням нейтралітету Швейцарії. Докладчик зазначив, що в нотах Америки, Англії й Франції є оговорення, які обмежують визнання нейтралітету Швейцарії.

Президент Калоидер, як повідомляє „Rensische Tribüne“, роз'яснив, що дійсно в нотах Америки, Англії Франції є показання на те, що вони визнають нейтралітет Швейцарії постільки, поскільки сама Швейцарія зможе оборонити його й поскільки цей нейтралітет не буде порушено другими країнами.

Союзна рада постановила одповісти трьом згаданим державам, що вона не може згодитися з такою постановкою питання.

В Туреччині. Турецький меджіліс прийняв законопроекта, який надає урядові право видати міліон хунтів на влаштування зал.-дорожної колії. Раседаїн-Діарберк, підписати договор з залізнодорожною компанією й асигнувати 1500 хунтів на ізмірительні бурові роботи на морському дні між европейським та азіатським берегами Босфору, між Серальським мисом й Кайдарнашою, начальним пунктом багдадської дороги. Мають на думці зєднати обидва береги залізної дороги через тунель. Міністр громадської праці одзначив важливість прямого зв'язку европейської Туреччини з багдадською дорогою в стратегичномістр указав на необхідність використати теперішню готівку в Туреччині техничних сил. Праця почнеться от-от.

Нова союзна конференція. „Giornale d'Italia“ повідомляє, що в квітні має бути з'їзд союзних прем'єрів в Римі.

Міністерський кризіс у Франції. „Neue Züricher Nachr.“ повідомляють: в освідомлених колах думають, що міністерство Клемансе навряд чи зможе протриматись до другої половини квітня. По парижських відомостях міністр закордонних справ Пішон раптово захворів.

Українська газета на німецькій мові. Під назвою „Ukrainische Korrespondenz“ виходить що тижня у Відні газета для освідомлення чужинців про українські справи. Видає голова народнього комітету Кость Левицький, редактор посол Володимир Синагалевич. Адреса: Wien, XVIII, Karl Ludwigstrasse 3/85.

Соціалізація землі на Україні.

IV.

Для того, щоб вияснити собі, скільки з'являється протилежним сучасний стан земельних відносин на Україні соціалізації землі, себ-то повертанню до натурального господарства, нам треба спинитися на виявленню тих ознак їх, котрі показують, як глибоко у нас пустило корні грошове господарство.

Найбільш яскраво про це можуть свідчити ті тісні і органичні зв'язки нашого сільського господарства з сільсько-господарською промисловістю, які надають найбільшу силу нашому власницькому господарству, роблячи його капіталістично організованим і через те технично поступовим.

На площі України, рівняючи її з останньою Росією, ми маємо найбільш розвинену сільсько-господарську промисловість:

*Заводів на 1 січня 1912 р. *).*	Цукрових	Пивних	Гураль
Україна (9 губ.)	189	203	587
Латвія й Біла-Русь (6 губ.)	—	94	696
Східня й північна Росія (3 губ.) . .	37	176	705
Всього . .	226	473	1988

Як бачимо на Україні, в її межах вмістилась майже не вся цукрова промисловість, мало не половина пивних заводів, великий розвиток одержали тут і ґуральні. Це вже одно повинно було б навести наших соціалізаторів на думку, що з українською землею, що підтримує таку величезну капіталізовану промисловість, треба поводитись якось инакше, ніж у других місцевостях, бо навіть вони повинні були зрозуміти, що ця промисловість не може лишитися без впливу і на селянські економичні і земельні відносини.

Тим часом вони на це уваги не звернули ніякої, так як рішили не лічитися з станом власницького господарства, вважаючи можливим, згідно з большевицькими ідеями, змінити одразу капіталістичну його організацію на кооперативно-трудову. Певно, що й тут, як це мало місце в індустрії, нічого окрім руїни не вийшло б, але так як можливість такого засобу соціалізаторами аргументується особливим станом селянських земельних відносин,—то ми, не спиняючись, на цьому питанню, перейдемо до їх аналізу.

Тут перше, на що нам треба дати відповідь, і що треба собі уяснити, оскільки селянство звикло дивитися на землю, як на товар, який переходить з одних рук до других за гроші. На підставі резолюцій селянських зїздів *) соціалізатори рішуче одкидають можливість такого „буржуазного“ відношення селян до землі. Але, коли ми візьмемо факти, а не слова, то побачимо зовсім инше. Факти нам кажуть от що:

	Селяне купили землі після реформ. 1905 року по 1912 р. т. десс.	Було у них купленої землі т. десс.	Нова покупка в %
Україна: правобережна . .	380,7	—	37,7
„ лівобережна . .	425,2	—	24,1
„ степова	711,3	—	21,7
Всього по Україні . . .	1199,0	6042,6	24,5
Латвія й Біла-Русь . . .	492,0	2119,3	23,2
Общинна північна і східня Росія	3048,3	16,608	21,8
(Без центро-хліборобського району)			16,9

З цієї таблички ми бачимо, що до самого останнього часу селяне купували землю і цим шляхом збільшували свій земельний фонд. Більш того, після революції 1905 року, яка теж прогохотувала соціалізацію, вони почали купувати її більш, а власники охотніш продавати і знову на Україні цей процес ішов далеко жвавіш, ніж у других місцевостях.

Далі буде.

Мистецтво.

Про Андріївську церкву.

Відділ охорони пам'яток старовини й мистецтва міністерства освіти звернувся до міністра праці з такою заявою: „Одній з найвидатніших пам'яток старовини м. Київа загрожує небезпека. Вже кілька років на згір'ї, де стоїть Андріївська церква, почались „оползні“. Торік „оползні“ підійшли до самої церкви і вона дала тріщини. Як зараз не вжити відповідних заходів—славнозвістний твір Растрелі може розпастися на шматки.

На протязі минулого, 1917-го року, відділом охорони було скликано з цього приводу кілька нарад, була з'організована при будівничому відділі київської міської управи міжвідомственна комісія, яка ухвалила план робіт по зміцненню Андріївської гори, київська міська дума асігнувала на перші роботи 10 тисяч карбов., була розпочата і сама робота.

Але, і з браку коштів, робота припинилася, небезпека охоронити цей пам'ятник мистецтва зостається.

Маючи на увазі, що міністерство праці організує обчеські роботи для безробітних, відділ звертається з проханням, щоб у план робіт були внесені й роботи по зміцненню Андріївської гори у Київі з асігнуванням на них, згідно з смітою, до 80-ти тисяч карбованців“.

Дописи.

НІЖИН (на Чернигівщині). Большевики за часи свого перебування в місті розстріляли військового начальника і кілька офіцерів з важкого гарматного дівізіону. Розстрілювали коло станції залізниці (в 4-х верстах од міста), куди, крім них, привели ще велику юрбу найбільш заможних громадян і інтелігенції, яких виратували залізничні робітники і урядовці котрі рішуче заявили большевикам, що вони почнуть негайно страйкувати, як ще не буде припинено розстріли. Треба завважити, що розстріляний військовий начальник був обраний на свою посаду самими салдатами. З приходом німців у місті стало спокійніще, протеж настрій дуже напружений. Населення передмість дуже вороже ставиться до більш заможних і інтелігентних верств, і можна ждати самих прикрих наслідків. Кілька ди в перед тим рота німців, що стояла у нашому місті, рушила була до Бахмачу—це викликало велике схвилювання одної частини населення і радість другої, яка стала вже збіратися „навести лад“ серед „буржуїв“. Але через де-який час німці повернулися і арештували мітінг большевиків в одному з передмість, після чого стало спокійніше. В місті два коменданти—український і німецький.

МАЛИН (радомишльського повіту). Товариство малинської папірової фабрики приставило цими днями всіх робітників до рощоту через брак нафти і ве. ще у товариства ніби то немає грошей. До останнього часу фабрика кілька разів зупинялась, через брак нафти, не менш, як на два тижні на місяць. Робітники одержували за той час, що фабрика стояла, половину робітничої платні. Коли ж до містечка прийшли німці, то адміністрація фабрики заявила рощот всім робітникам, скасувала колективного договора і запропонувала—або ждати, поки роспочнеться праця, або одержати за місяць тим, хто робив більш 2-х років, і за півмісяця решті. Крім того, адміністрація заявила, що прийматиме, як фабрика почне працювати, лише тих робітників, які їй будуть потрібні. Серед робітництва велике обурення. Становище значної частини робітників дуже прикре, почався голод, де які з робітників, надто з робітниць, почали жебрачити. Дорожнеча на все у нас не тільки не зменшується, а навпаки—завдяки київським перекупкам, які вивозять з містечка все, що можливо, на всяку харч ціни стоять твердо високі. Треба завважити, що весь час на фабриці був зразковий лад, навіть за часи панування большевиків у Малині робітники не тільки не використували цього на шкоду фабриці, а навпаки—дістали у коменданта зброю і озброєними охороняли фабрику од грабіжників. До міністерства праці виїхала делегація робітників із скаргою на злама ня колективного договору.

Література, наука.

„Літературно-Науковий Вістник“. Друкується й вийшла цими днями перша книга журналу „Л.-Н. Вістник“.

Зміст її:

Леся Українка: Проклятя Рахілі—*Орест Левицький*: З розстриги сотник;—*Гр. Чупринка*: І Сніжки. II В юрбі:—*П. Стебницкий*: Немезида; — *Олена Журлива*: Поезія—*Н. Романович-Ткаченко*: Стефан з Синевіцька Вижнього;—*Д. Пісочинець*: Смутному хлопцеві; *Микола Сумцов*: Сковорода і єри;—*Я. Мамонтов*: Присмерк в липовій алеї — *Олекс. Катренко*: Неповний ценз;—*О. Олесь*: Поезія;—*Мих. Могилянський*: Смерть;—*В. Лащенко*: Романтичність;—*Гр. Григоренко*: Черниця;—*Іл. Свєнціцький*: Лесь Мартович;—*Дмитро Загул*: Поезія;—*М. Івченко*: Зелене вікно;—*Клим Поліщук*: Поезія;—*М. Тишкевич*: Де-які причинки до української іконографії;—*Петро Тенянко*: Поезія;—*Юр. Тищенко*: На кордоні;—*Г. Гіряченко*: Туман;—*А. Постоловський*: Поезія;—*М. Грушевський*: В огні й бурі; Бібліографія; Оголошення.

Вийшла з друку 1-а книжка (за січень) „Літературно-Наукового Вістника“. Ця книжка була готова перед большевицьким повстанням, але не могла бути випущена в свій час. Слідуюча книжка вийде подвійною (за лютий та березень).

Зміст 1-ої книжки такий: Леся Українка—*Прокляття Рахілі*; Орест Левицький—*З розстриги сотник*; Гр Чупринка—*І. Сніжки, II. В юрбі*; Б. Стебницький—*Немезида*; Олена Журлива—*Поезія*; Н. Романович-Ткаченко—*Стефан з Синевіцька Вижнього*; Д. Пісочинець—*Смутному хлопцеві*; Микола Сумцов—*Сковорода і Єри*; Я. Мамонтов—*Присмерк в липовій алеї*; Олександер Катренко—*Неповний ценз*; О. Олесь—*Поезія*; Мих. Могилянський—*Смерть*; В. Лащенко—*Романтичність*; Гр. Григоренко—*Черниця*; Іл. Свєнціцький—*Лесь Мартович*; Дмитро Загул—*Поезія*: М. Івченко—*Зелене вікно*; Клим Поліщук—*Поезія*; М. Тишкевич—*Де-які причинки до української іконографії*; Петро Тенянко—*Поезія*; Юр. Тищенко—*На кордоні*; Г. Гіряченко—*Туман*; А. Постоловський — *Поезія*) М. Грушевський—*В огні й бурі; Бібліографія, Оголошення*.

І. Чопівський. *Цукрова промисловість на Україні*. Видавництво „*Праця*“. К. 1918, ст. 36, 16⁰, ц. 70 коп.

Закордонні видання, що надійшли до редакції.

Видання Союза Визволення України:

Володимир Дорошенко. *У відповідь напастникам* (Дві статті з приводу ріжних „революцій“ про Союз Визволення України). В. 1917, 32, 8⁰.

Др. Андрій Чайковський. *Петро Конашевич-Сагайдачний*. Історичний нарис. Відень 1917. 24, 8⁰, ц. 40 сот.

Іван Павлюк. *Просвітна справа на селі*. В. 1917, ст. 32, 8⁰, ц. 40 сот.

М. Твоцький. *Як прийшло в Росії до революції*. В. 1917, ст. 36, 8⁰, ц. 60 сот.

Володимир Короленко. Як упала царська влада. (Оповідання простим людям про події в Росії). В. 1917, ст. 32, 8, ц. 60 сот.

М. Грушевський. *Якої автономії і федерації хоче Україна*. В. 1917, ст. 22, 8⁰ ц. 40 сот.

Ріжні видання:

Богдан Лепкий. *Доля* (поезії). Вец. пар 1917, стор. 52, 16⁰. (З портретом). Наклад Я. Оренштайна.

Л. Н. *Короткий підручник до науки німецької мови*.. Вецляр 1917. Видання „Галицької накладні“. стор. 32, 16⁰.

Вістник Політики, літератури й життя. Числа 1—2, 3. (Замісць „Вістника Союза Визволення України“).

Рідне Слово. Число 2. Виходить у Білій на Підляшшу.

Іларіон Свєнціцький. *Основи науки про мову українську*. Видання Т-ва „Час“. Київ 1917, стор. 72, вел. 8⁰, ціна 1 р. 60 к.

Редактор Андрій Ніковський.

Оповістки.

Саля купецького зібрання.
У четверг 4 квітня нов. стилю відбудеться величезний **концерт-бал.** Участь беруть д.д. з театру Садовського та Національн. Початок о 9 год. вечора. Після концерту **танці** при двох військових оркестрах. Всі кошти підуть на безплатну їдальню і медичну поміч калікам, сиротам та удовам Георг. кав. Квитки продаються в купецькому зібр. від 10 г. ран. 2—674—1

Поні-пара, дрожки і упряж прод. В.-Васильківська 44. телеф. 12 65. 5—667—2

Шукаю посаду бухгальтера або кн. добре знаю українську мову. Софійська в. 14, п. 11. П. 3—0511—2

Кімната потрібна студенту. Ціна байдуже. Звертатись: ред. „Нова Рада“, тел. 64-80, А. А. Касьян. 2-0544-1

Шукаю посаду друкарниці, добре знаю українську мову й правопис, Кадецька Шосе, 14-1, Капівецька. 2—0539—1

Потрібна друкарниця, що вміє хутко друкувати на українській мові. Необхідна рекомендація. Звертатись до секретаря військової ради від 10 до 4 години. Банківська № 2. 1—0545

В береговий відділ міської управи потрібна **моторна лодка:** система мотору байдуже яка; в 15—25 сил, корпус бажано залізний, але легкої конструкції. З пропозиціями звертатись в береговий відділ в урядові дні від 10 год. ранку до 2 г. дня. 2—670—1

КУРСИ
НАВЧАННЯ НА ... **КУРС 8 карб.** В першокласній школі учать писати на маш. ріжн. сист. Навчання та перепис. ведеться також і на УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ. Зголошуватись можна щоденно окрім неділь від 9 до 8 години.
Ф. ФЛЕЙШМАН і А. КИРЖНЕ
В. Володимирська 41 магаз. „Вядро“ 3—672—1

Видавництво „ВІК“ випустило нову книжку
Сергій Єфремов — ПІД ОБУХОМ. БОЛЬШЕВИКИ В КИЇВІ. Ціна 80 к.
Склад видання: 1) Українська книгарня, Безаківська 8, 2) Крамна комора „Час“, Володимирська, 42. 3—663—3

ОГОЛОШЕННЯ.
Головний продовольчий комітет південно західних залізниць в четверг 4-го квітня в 10 годин призначує на ст. Київ тов. комора № 22 аукціонну публичну продажу 1500 банок абрикосового пюре. 3—0543—2

Об'ява.
Пропонується всім командирам частин і ріжним управлінням і установам, украін. народ. війська, поспішити надіслати в головний штаб (Київ Олександрівська 1в) відомости про кількість старшин і урядовців, котрі лічаться на посадах.
Підписав начальник головного штабу отаман Осецький.
З оригіналом згідно:
Голова загального відділу Гердієнко. 2—675—2

Київська міська управа
віддає в оренду частину причальної лінії правого берега Дніпра нижче купалень рядом з лодочною пристанню м. Добровольського. міроо в 20 саж. під збудування лодочної пристані і сталої регулярної переправи на лівий берег Дніпра.
За справками звертатись в береговий відділ управи урядові дні від 10 год ранку до 2 год. дня. 2—673—1

Об'ява.
6-го цього квітня о 11 годині ранку у відділі вогнепальних припасів відбудеться аукціон на продажу ящиків-дров. Бажаючим купити ящики-дрова явитись на Звіринець до воріт Братського цвинтаря. 1—545—1

Оголошення.
Всі особи, котрі подали свої прохання до міністерства праці (окрім чужого родних) про призначення їм посади, запрошуються негайно звернутись до комітету співробітників міністерства для заповнення анкетних листів.
Прохання осіб, які до 16-го квітня не звернуться до міністерства, комітет співробітників розглядати не буде.
Прийом нових прохань припинено.
Голова комітету М. Черемухин.
Писарь І. Хоменський. 1—671—1

Друк. Акц. Т-ва „Петро Барський“

---

*) Всі цифрові данні узяті: 1) з „Статистическаго справочника по аграрному вопросу“. В. I, изд. Лиги аграрныхъ реформъ: 2) „Статистическія свѣдѣнія по земельному вопросу“. Изд. Отд. с. з. и с.-х. ст. и 3) „Сборника статистико-экономическихъ свѣдѣній по сельск. хоз.“ годъ IV изд. отд. с. х. и сх. с.

*) В другому місці ми докладно аналізуємо соціально значіння і зміст всіх таких резолюцій. Тут скажемо, що окрім революційного пориванія селянство в них виявляло свою „волю“ тільки про номі-